

„Zwitserlevengevoel naar de vuilnishoop. Nu”

Redactie economie

GRONINGEN - Bedrijven moeten snel veel meer aandacht schenken aan de gevolgen van de vergrijzing op de werkvloer. Dat kan door een gericht loopbaanbeleid en het bestrijden van vooroordelen. Volgens Ed Nijpels is het vijf voor twaalf. Iedereen voor 65 jaar met pensioen is een utopie. „Het Zwitserlevengevoel moet op de vuilnishoop van de geschiedenis. Nu.”

Als voorzitter van de door het ministerie ingestelde regiegroep Grijs Werkt trekt Nijpels regelmatig het land in om langer doorwerken te promoten en vooral om de vooroordelen over oudere werknemers weg te nemen. Soms lukt dat, vaak ook niet, zo verzuchtte hij gisteren tijdens een door de Gasunie georganiseerd lustrumcongres over ouderen.

„Ouderen zijn vaker ziek, hun productiviteit ligt lager en ze maken zich nieuwe kennis minder makkelijk eigen. Allemaal onzin, want senioren zijn niet meer ziek. Als ze ziek zijn duurt het wel wat langer, maar vaker zijn het nulverzuimers, mensen die het nooit laten afweten. Als je rekening houdt met de wijze waarop ze zijn opgeleid, leren ze net zo gemakkelijk als jongeren.”

Van het ontzien van ouderen op de werkvloer moet Nijpels, in het dagelijkse leven commissaris van de Koningin in Friesland, al helemaal niets hebben. „Dat geeft hun het gevoel aan de kant te worden geschoven. Je bereikt dan het omgekeerde. Oude-

ren worden daar juist gestrest van.”

Maar het zijn niet alleen de vooroordelen die de top van bedrijven en de personeelsafdelingen parten spelen. Als het gaat over de pensioenleeftijd blijkt het verwachtingspatroon verder verwijderd te zijn van de werkelijkheid. Zo geeft de meerderheid van het kantoorpersoneel van de Gasunie aan wel tot 65 te kunnen doorwerken. Bij de lagere functies en het buitenpersoneel ligt het antwoord op dezelfde vraag tussen de 61 en de 62 jaar. „Maar laat je iedereen de vrije keus, dan wil men op een leeftijd van 58,5 jaar met pensioen”, aldus E. Dam, hoofd interne Arbo-dienst.

Nijpels presenteert het nog schokkender cijfer van een onderzoekje onder studenten. „Die verwachten op een leeftijd van 51 jaar te kunnen stoppen”, aldus de Grijs Werktoezitter, die schamper spreekt van een „groot gebrek aan maatschappelijk besef.”

Hij reageert op de recente alarmerende berichten over de afname van de beroepsbevolking. Te recht heeft het kabinet in zijn ogen ingegrepen in pensioen en VUT. „Het moet onmogelijk worden om voor de leeftijd van 65 jaar te stoppen. Alle gaten en kieren in de wetgeving dienen te worden gedicht. Natuurlijk mag iemand gerust eerder stoppen, maar dan moet hij daarvoor zelf geld opzizzetten.”

Toch doen personeelsafdelingen van bedrijven „relatief weinig met dit gegeven. Het is een

lastig onderwerp, oudere werknemers worden juist nog steeds snel aan de kant gezet. De vakbonden doen daaraan mee. Maar er is geen reden om daar niet onmiddellijk verandering in te brengen. We hebben de 55-plussers hard nodig om ons sociale systeem intact te houden.”

De gevolgen van de vergrijzing zijn in de noordelijke provincies nu al zichtbaar. Uit de jongste cijfers van het Centrum voor Werk en Inkomen komt naar voren dat de jeugdwerkloosheid in Noord-Nederland sneller daalt dan in de rest van het land.

Ook prof. dr. J. Boersma, kwantitatief bedrijfseconoom, is sceptisch over de houding van veel werkgevers. „Hun seniorenbeleid komt vaak neer op het verstrekken van een kerstpakket.” Zelf is Boersma de drijvende kracht achter een meester-gezelproject waarbij op een tot nu toe succesvolle wijze studenten aan ondernemers in het midden- en kleinbedrijf worden gekoppeld.

Bedrijven kunnen op verschillende manieren inspelen op de vergrijzing. H. van Krimpen, arbeidspsycholoog bij Arbo Unie, meent dat de personeelsafdelingen veel meer mogelijkheden moeten hebben om met werknemers flexibel om te springen. Hij denkt daarbij onder meer aan aanpassingen van werkbelasting, van de werktijden of de functie, een grotere vrijheid in het uitvoeren van de job, teambuilding voor de afdeling of groep en interne of externe coaching.

